

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2012

La Fundació Centre de Recerca en Economia i Desenvolupament Agroalimentari UPC-IRTA es va constituir en data 20 de desembre de 2005. El seu domicili social està situat a Campus del Baix Llobregat, Parc Mediterrani de la Tecnologia, al Carrer Esteve Terradas num. 8 de Castelldefels.

La **Fundació Centre de Recerca en Economia i Desenvolupament Agroalimentari UPC-IRTA (CREDA)** es crea amb la finalitat d'inspirar-se en un model d'actuació pública dirigida al desenvolupament de l'agricultura, la modernització de llurs estructures així com la potenciació del medi rural. El CREDA té com a **missions i objectius** els següents:

- a) Impulsar la recerca i la prestació de serveis en els àmbits de l'economia, el dret i la sociologia aplicats als àmbits agroalimentari i de desenvolupament rural de la nostra societat.
- b) Assessorar a la Generalitat de Catalunya en temes relacionats amb l'economia agroalimentària.
- c) Prestar assistència i suport tècnics a les empreses i organitzacions del sector agroalimentari de l'economia, i assessorar i donar suport tècnic a les institucions i organismes públics que ho requereixin per tal de millorar la seva capacitat de treball i de prestació de serveis.
- d) Impulsar la cooperació científica amb altres centres nacionals i internacionals de recerca en economia i desenvolupament agroalimentaris.
- e) Organitzar activitats i cursos de formació sobre aspectes bàsics, científics i tecnològics en els àmbits propis de l'institut.
- f) Participar en els programes de formació de les universitats catalanes en els àmbits de treball de la fundació.
- g) Difondre informació científica i tècnica sobre els camps esmentats.
- h) Promoure el desenvolupament de la ciència i la transferència de tecnologia.
- i) Impulsar les activitats d'extensió tècnica vinculades als processos inclosos en els àmbits d'estudi i anàlisi del CREDA.
- j) Promoure i posar al servei de la comunitat científica un centre basat en criteris de qualitat, que amb la voluntat de ser centre de referència, sigui competitiu i especialment apte per a concórrer per si mateix o en col·laboració amb d'altres entitats a diferents programes d'investigació.

Els patrons de la Fundació a data 31 de desembre de 2012 són:

- IRTA (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries)
- UPC (Universitat Politècnica de Catalunya)

INDEX DE LA MEMÒRIA***I. SÍNTESI D'ACTUACIONS MÉS RELLEVANTS***

I.1. Activitats de creació del Centre	3

II. PROJECTES, CONTRACTES I ENCÀRRECS DE SERVEIS R+D+T

II.1. Projectes competitiu	4

II.2. Contractes i encàrrecs de serveis R+D+T

II.2.1 Observatoris	10
II.2.2 Contractes	15

III. TRANFERENCIA DE TECNOLOGIA

III.1. Conferències i seminaris impartits, per invitació	25

IV. PUBLICACIONS

IV.1. Articles científics amb impacte	26
IV.2. Articles científics sense impacte	27
IV.3. Publicacions i informes	28
IV.4. Comunicacions presentades a ponències i congressos	29
IV.5. Llibres i capítols de llibre	32

V. ALTRES ACTIVITATS

V.1. Tesis Màster llegendes	33
V.2. Revisors de revistes científiques	33
V.3. Seminaris organitzats al CREDA	35

VI. PERSONAL DEL CENTRE A 31 DE DESEMBRE DE 2012

VI.1. Personal RDT	36
VI.2. Personal RDT en formació	36
VI.3. Personal serveis científic tècnics	36
VI.4. Personal Suport i Administració	36

I. SÍNTESE D'ACTUACIONS MÉS RELLEVANTS

I.1. Activitats de creació del Centre

El personal de CREDA té àmplia experiència en diversos aspectes relacionats amb l'economia i el desenvolupament agroalimentari.

Les principals àrees d'actuació del CREDA són:

- **Investigacions de mercat i comportament del consumidor:** estudis ad hoc per a empreses específiques (posicionament al mercat, demanda potencial, anàlisi de proveïdors...). Enfocament cap a tot tipus de productes: aliments funcionals, ecològics, agricultura integrada, aliments transgènics, aliments de quarta i quinta gamma..., etc.
- **Demanda d'aliments:** hem realitzat treballs sobre l' impacte dels escàndols alimentaris sobre la demanda de carns. Així mateix s'ha estudiat la incidència de la informació que relaciona dieta i salut sobre la demanda d'aliments. Finalment, hem realitzat estudis sobre el impacte econòmic de diverses mesures encaminades a reduir el problema del sobrepès i la obesitat.
- **Estudis relacionats amb el desenvolupament rural:** En aquest sentit, i pensant que el futur del món rural no ha de dependre exclusivament del desenvolupament del sector agrari, l'enfocament que s'adopta és integrador i multidisciplinari, incloent aspectes com: desenvolupament d'infraestructures, urbanisme, turisme, aspectes logístics, **impactes ambientals, etc.**
- **Estudis sectorials:** fruites, oli d'oliva, porcí,...
- **Anàlisis de preus:** el CREDA té una àmplia experiència en la determinació i predicció de preus. Així mateix, sobre les relacions espacials i verticals de preu. En especial s'ha preocupat d'analitzar fins a quin punt els productes agraris són o no els responsables de la inflació.
- **Estudis de competitivitat d'explotacions agrícoles i ramaderes:** viabilitat, adopció d'innovacions tecnològiques.
- **Estudis d'impacte de polítiques agràries**
- **Estudis d'impacte ambiental,** sobre tot centrades en la valoració econòmica d'externalitats.
- **Estudis sobre les estratègies de les indústries agroalimentàries** i sobre els efectes de les seves polítiques d'investigació i innovació.
- **Comportament dels detallistes** i del sector de la restauració en la demanda d'aliments.

II. PROJECTES, CONTRACTES I ENCÀRRECS DE SERVEIS R+D+T

II.1. Projectes competitius

Títol del projecte: **RED BIO Réseau d'experimentation, d'échange et de transfert pour le développement de l'agriculture biologique en productions végétales à destination des agriculteurs catalans**

Entitat finançadora: UE. (FEDER) Referència de la concessió: EFA10/08 - RED BIO Durada: 2009-2011. Pressupost finançat: 83.200€ Investigador coordinador: José Mª Gil Roig

Títol del projecte: **Price Transmission between Energy and Food Markets: the Impacts of Biofuels**

Entitat finançadora: INIA Referència de la concessió: RTA2009-00013-00-00.
Durada: 2009-2012. Pressupost finançat: 38.045,45€. A més inclou una beca doctoral de 4 anys. Investigador coordinador: Teresa Serra

Títol del projecte: **TRANSFOP—Transparency of Food Pricing.**

Entitat finançadora: UE. Referència de la concessió: FP7-KBBE-2010-4.
Durada: 2011-2013. Pressupost finançat: 110.600€ Investigador coordinador: José Mª Gil Roig.

Títol del projecte: **“Las preferencias sociales, consumo de alimentos, calidad de la dieta y la obesidad en España: implicaciones para la política agrícola y alimentaria”.**

Entitat finançadora: MICINN. Referència de la concessió: AGL2010-18781
Durada: 2011-2013. Pressupost finançat: 36.300€. Investigador coordinador: José Mª Gil Roig

Títol del projecte: **Potencial de mercat i qualitat de carn i productes càrnics procedents de porcs mascles sencers davant la perspectiva europea de prohibició de la castració.**

Entitat finançadora: Instituto Nacional de Investigación Agroalimentaria (INIA). Referència de la concessió: RTA-2011-00027-C02-01. Pressupost finançat: 107.758,56€ (import total).
Import del CREDA: 13.521,38 €. Durada: Gener 2012 – Gener 2015

Descripció dels projectes competitius

- **RED BIO Réseau d'experimentation, d'échange et de transfert pour le développement de l'agriculture biologique en productions végétales à destination des agriculteurs catalans**

La producció agrària ecològica ha incrementar considerablement en els últims anys, tanmateix, el mercat d'aquests productes representa poc més del 2% del mercat agroalimentari europeu. Itàlia, Dinamarca, Alemanya, Regne Unit i Suïssa son els països europeus amb major proporció d'agricultura ecològica, mentre que el mercat ecològic Espanyol tan sols representa un 0,8% del sector. Per això, el projecte REDBIO té com a objectiu analitzar els factors determinats que afecten a l'agricultura ecològica. Aquest projecte abraça tot el procés productiu des de els factors tècnics de producció fins a la comercialització dels productes ecològics.

Un 21% de l'industria ecològica Espanyola al 2008, segons dades del ministeri d'agricultura, es situava a Catalunya, essent aquesta la comunitat autònoma amb major concentració d'activitat industrial ecològica. A més, cal d'estacar que un 15% de la industria ecològica espanyola es centra en la manipulació i envasat de productes hortícoles, mentre que un 11% se concentra en la transformació i envasat d'olis. Per això, el CREDA participa, dins del projecte REDBIO, en la realització d'un l'estudi sobre les preferències en el consum dels productes agroalimentaris ecològics, també vol analitzar la cadena comercial dels productes agroalimentaris ecològics amb l'objectiu de poder dur a terme una correcta informació, promoció i desenvolupament d'aquest sector.

Durant el període 2012 s'ha presentat un article científic en el congrés internacional de economia agrària que va tenir lloc a l'agost. Durant l'any 2012 també es va defensar una tesis doctoral desenvolupada en el marc del projecte REDBIO. Finalment es va participar amb una comunicació a la FRUIT INNOVATION 2012 que va tenir lloc a Madrid durant el mes d'octubre.

- **Price Transmission between Energy and Food Markets: the Impacts of Biofuels**

La producció mundial de biocombustibles líquids i en especial d'etanol, ha crescut exponencialment durant els últims anys. Aquest creixement es deu, en bona part, als nivells de preus del cru, que han assolit màxims històrics, així com a la creixent rellevància de les polítiques relacionades amb la seguretat energètica i l'efecte hivernacle. Això ha incentivat la utilització de fonts d'energia alternatives als combustibles fòssils tals com els biocombustibles.

Donat que actualment els biocombustibles es generen fonamentalment a partir de matèries primes agràries, la demanda d'aliments per a produir energia entra en competència directa amb l'ús de la producció agrària per a l'alimentació humana i/o animal. Això ha generat preocupacions socials i polítiques relatives als efectes que els biocombustibles poden tenir sobre els nivells de preus dels aliments i la seva volatilitat. L'objectiu d'aquest projecte és el d'esclarir aquestes qüestions.

Per això s'empren models econòmics per a quantificar la relació entre els preus del cru, dels biocombustibles i dels aliments. En especial, s'utilitzen tècniques d'anàlisi de sèries

temporals que permeten identificar la relació a llarg termini entre els preus estudiats, la seva dinàmica a curt termini, així com la seva volatilitat. També s'utilitzaran experiments d'elecció per a estudiar les preferències socials pels biocombustibles.

Durant el 2012 el treball es va centrar principalment en la introducció d'innovacions metodològiques per a l'anàlisi de la transmissió d'inestabilitat de preus entre els mercats de biocombustibles i els d'aliments. Els resultats assolits es plasmen en els tres treballs principals que es descriuen a continuació.

La literatura sobre la volatilitat de preus en els mercats de biocombustibles ha explicat la inestabilitat de preus en funció, bàsicament, de la volatilitat i els shocks retardats, ignorant la influència d'altres possibles variables que poden jugar un paper rellevant, tals com el nivell de stocks de matèries primeres, o la situació macroeconòmica general. En aquest sentit, s'ha portat a terme una anàlisi de la volatilitat del preu del blat de moro a Estats Units, considerant la influència del nivell de stocks del blat de moro i la volatilitat dels tipus d'interès. Els resultats mostren la rellevància dels stocks de blat de moro a l'hora d'explicar les fluctuacions del preu d'aquest cereal, influència que és més rellevant que la dels biocombustibles i la inestabilitat macroeconòmica.

En segon lloc, la literatura prèvia no ha estudiat amb profunditat el comportament de preus durant situacions de canvis extrems en el mercat. Les conseqüències econòmiques d'aquests canvis poden ser considerables. Així, s'ha portat a terme un estudi que analitza si la introducció de biocombustibles en el mercat de combustibles líquids ofereix una major protecció als consumidors davant de pujades extremes del preu del cru. L'estudi s'ha centrat en el mercat espanyol del diesel. Els resultats mostren que la introducció de biocombustibles en el mercat de combustibles líquids protegeix als consumidors davant de pujades rellevants del preu del cru.

En tercer lloc, la literatura prèvia no ha considerat la possibilitat de comportaments asimètrics en l'especificació dels models de volatilitat. Per tant, es desconeix si els mercats d'aliments són més volàtils durant pujades del preu de l'energia, que durant les baixades dels mateixos. Tampoc es coneix si el preu del biocombustible té un patró de volatilitat diferent per a pujades que per a baixades de preus del cru. Per això s'ha estudiat la volatilitat en el mercat espanyol de biocombustibles, permetent comportaments asimètrics. Els resultats mostren importants asimetries pel que fa a la transmissió de volatilitat de preus.

Per a finalitzar, destacar que els resultats del projecte varen cridar l'atenció al Comitè Científic del Congrés de l'Associació Internacional d'Economistes Agraris, que es va celebrar el passat agost a Foz do Iguazú, Brasil. El Comitè va convidar a CREDA a realitzar una sessió plenària, invitació que varem acceptar. Així mateix, la Universitat d'Illinois també va oferir a CREDA la possibilitat de fer tres conferències a l'Octubre del 2012, per a presentar els resultats d'aquest projecte. El treball realitzat durant 2012 ha donat lloc a tres publicacions en revistes científiques d'impacte, així com a diverses presentacions a congressos internacionals.

- **Transparency of Food Pricing (TRANSFOP) – EU Seven Framework Programme, Grant Agreement No. KBBE-265601-4-TRANSFOP**

El paquet de treball número 3 del projecte Transfop que coordina el CREDA, té com a principal objectiu analitzar com els preus de diferents productes alimentaris es transmeten al

llarg de les cadenes de distribució en diferents estats membres de la Unió Europea (UE). Per a assolir aquest objectiu es pretén analitzar una varietat de preus de productes alimentaris en diferents països, amb la finalitat de poder derivar conclusions generals sobre els factors que expliquen les diferències en la transmissió de preus (diferències en les característiques dels productes, en el nivell de competència en el mercat, etc.). La metodologia que es pretén emprar es basa en l'econometria de sèries temporals.

Durant el 2012 s'ha portat a terme un estudi preliminar de preus. S'han estudiat, en concret, les propietats estadístiques de les sèries de preus per a veure si les mateixes son o no estacionàries, així com per conèixer si els preus a diferents nivells de la cadena comercial mantenen o no una relació d'equilibri a llarg termini.

Els resultats mostren que la majoria de sèries de preus no son estacionàries i que la majoria de mercats es caracteritzen per una relació d'equilibri entre els preus a diferents nivells de la cadena comercial. L'estimació de vectors de correcció per error mostra que els preus al productor tendeixen a ajustar-se davant de les desviacions respecte de l'equilibri, mentre que els preus al consumidor son molt més rígids i lents a respondre a canvis de preus en altres nivells del mercat. Els resultats també indiquen que la transmissió de preus tendeix a realitzar-se de forma lineal, és a dir, que les pujades i les baixades de preus es transmeten al llarg de la cadena amb la mateixa velocitat i intensitat. Aquest resultat suggereix que els mercats tenen un comportament competitiu. Durant el proper any, l'anàlisi es dirigirà a identificar les causes que expliquen les diferències en el comportament de preus entre diferents mercats i diferents països.

- **Las preferencias sociales, consumo de alimentos, calidad de la dieta y la obesidad en España: implicaciones para la política agrícola y alimentaria**

El principal objectiu del projecte consistia en analitzar la incidència de factors econòmics (principalment ingressos, i altres característiques socioeconòmiques de les llars espanyoles, i preus) en el consum d'aliments, la qualitat de la dieta i l'obesitat a Espanya i fins a quin punt les intervencions públiques sobre aquestes variables (sobretot en relació als preus relatius dels aliments) podien ser: 1) eficaços per reduir l'obesitat i per millorar de la qualitat de la dieta, i en quines circumstàncies, i 2) socialment acceptables per als contribuents. Per assolir aquest objectiu global, el projecte plantejava cinc objectius específics als quals es dedicava cadascuna de les cinc àrees de treball en què s'estructurava el projecte:

1. Elaboració d'un Índex de Qualitat de la Dieta
2. Anàlisi dels factors econòmics i de l'entorn que afecten el consum d'aliments, la qualitat de la dieta i la prevalença de l'obesitat a Espanya
3. Avaluació de l'impacta de polítiques alternatives agrícoles i alimentàries per reduir la prevalença de l'obesitat i millorar la qualitat de la dieta
4. Analitzar les preferències socials en relació a les polítiques dissenyades en l'apartat anterior
5. Elaborar una sèrie de recomanacions als responsable públics i organitzacions de consumidors

Segons el cronograma establert, el primer any del projecte (2011) es va consagrar bàsicament a completar la revisió de la literatura (aspecte que, com és obvi, s'ha mantingut al

llarg d'aquest segon any), així com a completar el primer objectiu (Àrea de Treball), i a iniciar les activitats encaminades a la consecució del segon i tercer objectiu. En aquest segon any (2012), la tasca principal ha estat completar els objectius 2 i 3 i planificar les activitats necessàries per completar el projecte (Objectius 4 i 5). En concret, hem dirigit els nostres esforços a revisar la literatura sobre sistemes de demanda de manera que poguéssim adoptar un enfocament més actual i flexible per abordar els objectius d'aquest projecte. Després de revisar alguns treballs recents hem decidit utilitzar el nou sistema de demanda Exact affine Stone Index (EASI) Demand System, en lloc d'utilitzar l'enfocament esmentat en la proposta inicial: el tradicional sistema AIDS (Almost Ideal Demand System).

La literatura ha demostrat que el AIDS, com altres sistemes de demanda paramètrics de demanda presenta, certes deficiències, tant des d'un punt de vista empíric com teòric. De fet, la literatura recent ha demostrat que molts béns, en realitat, presenten corbes de Engle no lineals, fins i tot en forma de S, que els sistemes de demanda paramètrics no són capaços de recollir. A més, molts d'aquests models s'enfronten a restriccions de rang de tipus de Gorman. Finalment, aquests models no són capaços d'incorporar l'heterogeneïtat no observada de les preferències (les perturbacions aleatòries dels models són tractades simplement com paràmetres d'utilitat aleatoris).

El sistema de demanda EASI de Lewbel i Pendakur (2009) suposa un avenç important en l'estimació de sistemes de demanda ja que supera les deficiències esmentades anteriorment i no és excessivament complicat d'utilitzar (els autors juguen també amb les sigles EASI, semblant a "easy "). La principal novetat del seu enfocament és que expressa la utilitat en funció de variables observables, que és com s'expressen les funcions Hicksianes (quan els sistemes anteriors partien de les funcions de demanda Marshallianes). El sistema presenta, per tant, les següents particularitats: és lineal en paràmetres; permet incorporar heterogeneïtat no observada, no està limitat per les restriccions de rang de tipus Gorman, i és capaç de generar corbes d'Engle no lineals.

Respecte al quart objectiu hem dut a terme una extensa i detallada revisió de la literatura. L'enfocament que adoptarem és més ampli que el proposat inicialment. A partir de les simulacions que realitzarem sobre els possibles efectes de polítiques de preus i renda sobre la demanda d'aliments i la qualitat de la dieta, dissenyarem diferents escenaris de política alimentària que seran avaluats pels consumidors mitjançant un Experiment d'Elecció. Com el problema d'obesitat, tal com passa amb el consum de begudes alcohòliques o el tabac, tenen a veure amb les preferències de risc i de temps (els efectes de menjar més i pitjor no tenen un impacte immediat en la salut), desenvoluparem experiments amb incentius per mesurar, precisament, aquestes preferències de risc i de temps. Això constituirà una contribució nova a la literatura existent.

Finalment, i addicionalment als objectius proposats, hem iniciat una línia de recerca en paral·lel, però totalment relacionada amb l'objectiu global del projecte. Es tracta d'analitzar els factors determinants de l'obesitat infantil. A partir de la informació inclosa en l'Enquesta Nacional de Salut, hem treballat amb la part específica de la informació relativa a nens i joves d'edat inferior a 16 anys. Amb aquesta finalitat hem revisat la literatura sobre el tema i hem determinat les variables rellevants i per a les quals es disposa d'informació a la base de dades utilitzada. Des del punt de vista metodològic analitzarem la sensibilitat dels resultats a l'especificació del model. Aquest model dependrà de si la variable dependent (Índex de Massa Corporal) es considera contínua o categòrica. En cada cas, especificarem dues o tres formes

funcionals. En l'actualitat s'està treballant en la preparació de la base de dades i a finals de 2013 s'esperen obtenir alguns resultats.

- **Potencial de mercat i qualitat de carn i productes càrnics procedents de porcs mascles sencers davant la perspectiva europea de prohibició de la castració**

L'objectiu principal del projecte és analitzar el potencial de mercat i la qualitat de la carn de porcs mascles sencers com una de les opcions de futur alternativa a l'actual mercat de castrats a Espanya ja que la UE està en procés de prohibir de manera immediata, la castració quirúrgica sense anestèsia, així com la castració amb anestèsia per a l'any 2018. Així mateix, es pretén estudiar les diverses vies per millorar el producte, com l'efecte del mètode de cuinat i l'ús d'estratègies per emmascarar l'olor sexual. Per assolir aquest objectiu general es plantegen una sèrie d'objectius secundaris:

1. Conèixer l'opinió del sector sobre la prohibició de la castració a Europa, focalitzant en el sector detallista, que pot ser el més afectat per la nova Política europea. Conèixer les estratègies comercials actuals dels detallistes (carnisseries, autoservei, sector de l'exportació) i avaluar el potencial de mercat futur de la venda de carn de porc mascle sencer i immunocastrat.
2. Avaluar l'acceptabilitat de la carn fresca i dels productes carnis de porcs sencers (amb diferents nivells d'olor sexual) pels consumidors en diverses CC.AA. Així mateix analitzar les opinions i actituds i la disposició a pagar pel benestar animal (mascles no castrats) en detriment de la qualitat sensorial de la carn pels consumidors en diverses CC.AA. en concret s'estudiarà l'efecte del mètode de cocció de la carn, així com l'efecte de diferents sistemes d'emascarament de l'olor sexual (utilitzant espècies, extractes de plantes) combinant amb diferents sistemes de cocció i durant l'elaboració de productes carnis.

Seguint el cronograma de les activitats del projecte. Gran part de les activitats de l'objectiu 1 s'han dut a terme en el primer any del projecte. En concret s'han realitzat quatre reunions de grup tant a Barcelona com a Madrid assegurant una representativitat de tots els agents del sector porcí i de la cadena comercial. Aquests reunions de grup han estat formats per 8 participants cada un: els DOPS primers estaven formats per 2 escorxadors, 2 sales d'especejament, 2 administracions i 2 productors a cada ciutat. els altres focus grup estaven formats per 8 participants: 2 associacions de consumidors, 2 detallistes, 2 carnisseries i 2 del sector HORECA. En aquest sentit, s'han analitzat els a) Factors determinants dels costos de la producció porcina, b) Opinió i actitud cap al benestar dels porcs, c) El grau de coneixements sobre la castració dels porcs i d) la implicació de la prohibició i les alternatives de castració.

II.2. Contractes i encàrrecs de serveis R+D+T

II. 2.1. Observatoris i Encàrrecs de serveis R+D+T:

Títol del projecte: **Observatori del Vi**

Entitat finançadora: DAAR

Durada: 2012

Pressupost finançat: 50.000€

Investigador coordinador: José Mª Gil Roig.

Títol del projecte: **Gestió d'estadístiques carni-ramaderes**

Entitat finançadora: DAAR

Durada: 2012

Pressupost finançat: 50.000€

Investigador coordinador: José Mª Gil Roig.

Descripció dels convenis existents:

- **Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava a Catalunya**

En aquest sisè any de funcionament de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava, des del CREDA, s'han publicat quatre informes trimestrals, en els mesos de març, juny, setembre i desembre. Enguany, els informes publicats trimestralment han resultat quelcom més amplis que en d'altres anys. Això ha estat conseqüència del repartiment del contingut de l'informe 4 del 2011 en els informes successius del 2012, especialment en el primer. En el 2011, el quart informe de l'Observatori es va haver de posposar, a causa d'un endarreriment en la recepció de les dades comptables definitives de les explotacions vitícoles de Catalunya (dades XCAC o de la Xarxa Comptable Agrària de Catalunya) per part del DAAM.

Tots els informes són disponibles al web de l' Institut Català de la Vinya i el Vi (INCAVI), a la secció d'Estadístiques i Observatoris, en la subsecció de l'Observatori de la vinya, el vi i el cava.

La informació que contenen els informes és divulgativa i es dona en format gràfic – numèric. En tots els casos s'inclou un apartat de seguiment de preus al consum. A més a més, els informes contenen altres continguts específics, alguns dels quals van prenent continuïtat respecte el que es va realitzar l'any anterior. Els continguts dels informes publicats en el 2012 es descriuen a continuació:

El **primer informe del 2012** conté un recull de la campanya del 2010, comptabilitzant les pesades de raïm entrades als cellers i distribuint-les segons les primeres destinacions. Tanmateix, la temàtica de l'informe gira entorn als resultats econòmics de les explotacions vitícoles. En aquest informe, doncs, es presenta un anàlisi de resultat econòmics, de l'any 2010, d'una mostra d'explotacions de la Xarxa Comptable Agrària de Catalunya (XCAC), vinculada a l'Observatori de la vinya, el vi i el cava. Aquests resultats es presenten en funció les varietats de raïm conreades, podent identificar també les Denominacions d'Origen Penedès i Terra Alta, ja que el seu nombre d'explotacions ho permet. Pel conjunt de la mostra, les varietats Samsó i Garnatxa negra destaquen per obtenir els millors resultats,

mentre que els resultats de la resta de varietats s'aproximen més a la mitjana.

Vinculat amb els resultats econòmics, es reprèn l'enquesta sobre les actituds dels viticultors. Enguany incorpora els resultats pels anys 2008, 2009 i 2010. Aquests posen de manifest un lleuger decrement del grau de satisfacció dels viticultors vers la marxa de la seva activitat.

A continuació, es presenta una comparativa dels resultats econòmics de les explotacions vitícoles de diferents zones d'Espanya (2), de França (3) i d'Itàlia (1). En concret per les regions de Catalunya, La Rioja, la Xampanya – Ardenes, la Borgonya, l'Aquitània i l'Emília – Romanya. En relació a la renda familiar de les explotacions, les regions franceses superen a la resta de regions, en especial la Borgonya i la Xampanya – Ardenes. Els resultats presentats són de l'any 2009 (darrer any disponible, FADN).

Com a cada publicació es continua amb l'observació dels preus de vi embotellat en establiments comercials i, a més a més, s'incorporen dos petits reculls. El primer realitza una estimació del preu del raïm de vinificació a Catalunya a la campanya 2011 i, el segon, en el que es presenten una sèrie d'articles científics recentment publicats en relació amb el màrqueting agroalimentari del producte vi.

El **segon informe del 2012** conté un anàlisi econòmic – financer de les indústries del sector vinícola català i espanyol, en el que s'utilitzen les darreres dades comptables disponibles (any 2010). Les empreses catalanes i espanyoles es diferencien en 4 grups, en funció de l'import de la seva xifra de vendes, mantenint l'estructura presentada en ocasions anteriors. Els resultats posen de manifest una millora de la situació comptable respecte l'any 2009, malgrat que s'observen resultats de l'exercici negatius en les empreses de menor dimensió.

En aquest segon informe també es presenta l'evolució de la producció del sector vitivinícola català. La informació que s'actualitza correspon a les darreres dades estadístiques tant del sector vitícola (superfícies, viticultors i produccions de raïm), com del sector vinícola (producció de vi i cava). L'interès d'aquests apartats és continuar amb un seguiment sectorial des del punt de vista productiu. Aquestes actualitzacions, a més a més, també nodreixen el Quadre de Comandament de la vinya, el vi i el cava, inclòs en aquest segon informe.

Com a cada publicació, es continua amb l'observació dels preus de vi embotellat en establiments comercials i, en darrer lloc, es presenten els resultats definitius de l'avaluació del preu del raïm a la verema 2011 en l'àmbit català. Els resultats posen de manifest com el preu global de raïm a Catalunya no solament es consolida, sinó que apunta una lleugera tendència a l'alça.

El **tercer informe del 2012** conté un anàlisi de l'evolució del consum i de la comercialització de vi i cava. Especialment s'analitza la comercialització per part de les Denominacions d'Origen, tant al mercat estatal com a l'exterior i, s'actualitzen les darreres dades estadístiques de comerç exterior de vi català. Pel que fa al comerç exterior, es desglossen les importacions i exportacions segons tipologia de vi, així com s'identifiquen els destins del vi amb DO comercialitzat al mercat exterior. A la vegada, s'inclou el càlcul de l'índex d'avantatge comparatiu revelat sobre el comerç exterior de cada tipologia de vi.

Com a cada publicació es continua amb l'observació dels preus de vi embotellat en establiments comercials i, per finalitzar, es presenten una sèrie d'articles científics recentment publicats en relació amb màrqueting agroalimentari del producte vi.

El **quart informe del 2012** presenta un anàlisi de resultat econòmics, de l'any 2010 i 2011, d'una mostra d'explotacions de la Xarxa Comptable Agrària de Catalunya (XCAC), vinculada a l'Observatori de la vinya, el vi i el cava. Aquests resultats es presenten per explotació, obtenint

com a indicador final, la Renda Familiar Agrària per explotació pel conjunt de la mostra i desagregat en funció de la Dimensió Econòmica de les explotacions.

D'altra banda, l'informe presenta un recull de la campanya del 2011, que comptabilitza les pesades de raïm entrades als cellers i les distribueix segons les primeres destinacions.

Finalment, com a cada publicació es continua amb l'observació dels preus de vi embotellat en establiments comercials i, a més a més, s'incorporen dos petits reculls. El primer realitza una estimació del preu del raïm de vinificació a Catalunya a la campanya 2012 i, el segon, en el que es presenten una sèrie d'articles científics recentment publicats en relació amb el màrqueting agroalimentari del producte vi.

▪ **Gestió d'Estadístiques carni-ramaderes**

La ramaderia és la principal producció agrària a Catalunya, amb una aportació econòmica de més de 2.200 milions d'euros i un pes de més del 60% sobre la Producció Final Agrària. A més a més, és la base d'una important indústria càrnia, que alhora es la primera indústria del sector agroalimentari. D'altra banda, Catalunya és la primera comunitat autònoma de l'Estat espanyol en quan a sacrifici de bestiar i producció de carn.

Donada la importància que tenen la ramaderia i la indústria càrnia catalana, és essencial fer un seguiment rigorós de l'evolució d'aquests sectors per tal de disposar d'informació útil per al desenvolupament de polítiques i la presa de decisions empresarials. Amb aquesta finalitat, el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural (DAAM) encarrega al CREDA la gestió de les estadístiques carni-ramaderes. L'objectiu del projecte és elaborar estadístiques de l'estructura de les explotacions ramaderes, censos ramaders, producció de carn, moviment de bestiar, producció d'ous incubables, així com la producció d'altres productes ramaders. Alhora, també es requereix del desenvolupament de criteris metodològics i del disseny d'eines informàtiques que facilitin la gestió de les operacions estadístiques.

Durant l'any 2012 s'ha donat continuïtat a les estadístiques periòdiques iniciades l'any anterior amb èxit i s'han realitzat una sèrie d'activitats puntuals remarcables. Totes les estadístiques i activitat s'han realitzat sota la supervisió del Responsable d'Estudis i Prospectiva Agrària i Alimentària del DAAM. A continuació es fa un resum de les més destacables:

- **Censos ramaderes:** la Unió Europea fixa mitjançant un Reglament que els Estats membres han d'elaborar estadístiques del cens de bestiar porcí, oví, cabrum i boví. Seguint les directrius d'Eurostat i el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, en l'espècie porcina s'han realitzat dues enquestes semestrals i en les espècie ovina i caprina una enquesta anual. En l'espècie bovina s'ha col·laborat amb el Ministeri en el desenvolupament d'una metodologia per poder determinar el cens a partir de registres administratius. L'objectiu d'aquestes operacions estadístiques és estimar el nombre d'efectius de cada espècie per província i categoria d'animals. Les actuacions realitzades han estat:
  - Càlcul de mostres estadísticament representatives de les explotacions a enquestar.
  - Elaboració de la documentació necessària per a la realització de les enquestes (cartes, instruccions i llistats).
  - Seguiment i gestió del treball dels enquestadors.

- Depuració de les dades i elevació estadística dels resultats de les enquestes.
  - En el boví, col·laboració en el desenvolupament del model per a determinar el cens a partir dels registres administratius REGA (Registre General d'Explotacions Ramaderes), REMO (Registre General de Moviment de Bestiar) i RIIA (Registre General d'Identificació Individual). En aquesta espècie, el ramader està obligat a notificar a l'administració els naixements, morts i moviments, fet que possibilita el seguiment individual de cada animal al llarg de la seva vida.
- **Actualització dels directoris ramaders.** Els directoris són la base de dades amb les explotacions ramaderes de cada espècie a enquestar. S'han actualitzat a partir de REGA i a partir de la informació recollida en enquestes anteriors. És fonamental que els directoris estiguin el màxim d' actualitzats ja que són la base per l'elaboració posterior de les enquestes.
- **Anàlisi de l'estructura del sector ramader.** Amb l'objectiu de conèixer l'estructura del sector ramader i la seva dinàmica s'ha realitzat l'estadística que quantifica el nombre d'explotacions i places de cada espècie productiva per províncies, comarques i municipis. Alhora, per tal de tenir major informació de la realitat productiva, les explotacions s'han subdividit per estrats de capacitat i s'han estudiat les variacions en relació a l'any anterior.
- **Moviment comercial pecuari.** Aquesta operació estadística té com a finalitat quantificar els moviments de sortida o vendes de bestiar de cada una de les províncies catalanes a altres províncies de Catalunya, Espanya, UE i països tercers. Els moviments es desagreguen en funció de la seva finalitat, diferenciant moviments per a vida o engreix i moviments amb destí sacrifici. Alhora, també es fa una desagregació per categories d'animals en funció de l'edat i l'orientació productiva. Les espècies estudiades han estat boví, oví, cabrum, porcí i equí. Els resultats que s'obtenen del moviment comercial pecuari són posteriorment utilitzats per al càlcul del valor econòmic de la producció ramadera en la renda agrària. Les tasques efectuades han estat:
- Desenvolupament d'una metodologia de càlcul. En l'espècie bovina tota la informació requerida s'obté de registres administratius, concretament RIIA i REMO. En canvi, en les espècies ovina, caprina porcina i equina, s'utilitza un model mixt, basat en registres administratius i paràmetres tècnics.
  - Extraccions dels registres administratius.
  - Càlcul del moviment comercial pecuari de l'any 2010, validació de resultats i comparació amb els de l'any anterior.
- **Moviment mensual de bestiar boví.** En el marc de l'Observatori del boví s'ha analitzat la viabilitat de poder calcular les entrades i sortides de bestiar boví de Catalunya. Es tracta d'un estudi exhaustiu de tots els moviments diferenciant el tipus de moviment i la finalitat del mateix. En quan al tipus, es desagreguen en moviments interns entre províncies catalanes, moviments estatals, moviments comunitaris o moviments de països tercers. En quan a la finalitat del moviment, es classifiquen en moviments per a vida o engreix i moviments per a sacrifici. Alhora, els resultats es desagreguen per trams d'edat i es fa un rànquing de les comunitats autònomes i dels països dels que provenen més animals i als que s'envien més animals. L'estudi ha estat valorat molt positivament pel sector ja que

proporciona informació molt valuosa de la dinàmica productiva. Les tasques realitzades han consistit en:

- Anàlisi de les diferents fonts informatives .
  - Desenvolupament de la metodologia de càlcul basada en els registres administratius REMO i RIIA.
  - Disseny d'una base de dades en format access per a la depuració de les dades i càlcul dels resultats.
- **Estadística de producció de carn.** Consisteix en quantificar el sacrifici de bestiar i la producció de carn de cada espècie amb la finalitat de conèixer l'evolució del sector i el potencial productiu. Es determina mitjançant una enquesta mensual i una enquesta anual complementària. L'enquesta mensual es realitza a una mostra constituïda pels escorxadors més importants i que representen com mínim el 70% de la producció de carn de Catalunya. L'enquesta anual complementària s'efectua a la resta d'escorxadors que no formen part de la mostra mensual. La producció total es calcula sumant les dotze enquestes mensuals més l'anual complementària. Els resultats es desagreguen per província i tipologia d'animals. Les tasques més importants realitzades han estat:
- Actualització del directori d'escorxadors a partir del Registre Sanitari d'Indústries i Productes Alimentaris de Catalunya.
  - Elaboració i preparació del material necessari per l'elaboració de les enquestes.
  - Validació i anàlisi dels resultats mensuals
  - Validació i anàlisi dels resultats anuals comparant-los amb altres fonts informatives.
- **Estadística de producció d'ous per a incubar.** La producció d'ous per a incubar té com a objectiu quantificar la producció de pollets i polletes que seran pollastres d'engreix o gallines ponedores. Es determina mitjançant enquesta mensual a totes les sales d'incubació de Catalunya. Les actuacions realitzades han estat l'actualització del directori d'explotacions que incuben ous, preparació de la documentació i validació i anàlisi dels resultats.
- **Estimació de la producció trimestral de llet.** Pel càlcul d'aquesta estadística s'ha definit una metodologia que combina la informació procedent de registres administratius i paràmetres tècnics. En la determinació de la producció de llet de vaca, les dades de partida són les declaracions d'entregues de llet a centrals lleteres que els ramaders estan obligats a fer mensualment en compliment de la normativa que regula la taxa làctia. En el càlcul de la llet de cabra i ovella primer s'estima el cens de femelles munyides a partir del registre REGA i després s'aplica uns rendiments estàndards.
- **Altres produccions:** engloba l'estadística de producció d'ous per a consum humà i l'estadística de producció de mel i cera. En el primer cas, s'obté el cens de gallines, diferenciant les gallines en bateria de les camperes, els rendiments productius i la producció d'ous. En la producció de mel i cera es determina els cens d'arnes i els rendiments productius. Els resultats es desagreguen en arnes transhumants i no transhumants.
- **Col·laboració en altres tasques:** en ocasions també s'ha sol·licitat la col·laboració del tècnic en la realització d'activitats puntuals. Es descriuen les més importants:

- **Col·laboració en l'estudi sobre les taxes que paguen els escorxadors.** L'estudi avalua l'impacte econòmic que representen pel sector les taxes de sacrifici que s'apliquen a Catalunya i les repercussions d'una possible modificació.
- **Fitxes dels sectors oví i cabrum.** Són documents que descriuen exhaustivament l'estructura i conjuntura d'aquests sectors, analitzant l'evolució de la cabana, l'estructura productiva de les explotacions, el sacrificis, la conjuntura de preus percebuts i pagats pel ramader, la cadena de valor i el comerç exterior. Cada fitxa conclou amb un DAFO de cada sector.
- **Col·laboració en l'estudi Impactes de la reforma de la PAC.** L'estudi realitza un anàlisi de sensibilitat sobre la valoració total i distribució sectorial dels ajuts directes en relació a diferents supòsits vinculats a hipotètiques decisions de concreció de la nova PAC. A partir d'uns hipotètics escenaris de regionalització s'identifiquen els impactes subsectorials.
- **Document sobre la cessió de dades de caràcter temporal.** L'objectiu del document es recollir en forma de nota metodològica els requeriments legals que terminen en quins casos poden cedir dades de caràcter personal o dades subjectes a secret estadístic quan es fan sol·licitud d'informació a la Unitat d'Estudis i Prospectiva del DAAM.

II. 2.2. Contractes:

Títol del projecte: **Potencialitats per a una designació comuna pels productes aquícoles de Catalunya (Marca Catalana Aqüicultura)**

Entitat finançadora: IRTA

Durada: Desembre 2011 – Juny 2012

Pressupost finançat: 4.500€

Investigador coordinador: Cristina Escobar

Títol del projecte: **Disseny d'una assegurança de cobertura de rendes en el sector de la fruita fresca**

Entitat finançadora: DAAR

Durada: Juliol 2011 – Juny 2012

Pressupost finançat: 40.000€

Investigador coordinador: Lluç Mercadé Romeu

Títol del projecte: **Estudi de mercat d'un nou producte de sanitat animal**

Entitat finançadora: UAB

Durada: Juny 2011 – Gener 2012

Pressupost finançat: 8.000€

Investigador coordinador: Lluç Mercadé Romeu

Títol del projecte: **Diagnosi de la disponibilitat i la demanda de varietats de llavors i planters ecològics a Catalunya**

Entitat finançadora: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

Durada: 2011 - 2012

Pressupost finançat: 19.207€
Investigador coordinador: Lluç Mercadé Romeu

Títol del projecte: **Valoració nutricional dels subproductes derivats de la fruita dolça de Catalunya i dels cítrics de Llevant per a l'alimentació porcina.**

Entitat finançadora: INNOVAC
Durada: Octubre 2011 - Abril 2012

Pressupost finançat: 6.000€
Investigador coordinador: José Mª Gil Roig

Títol del projecte: **Anàlisi del canvi climàtic a la ramaderia tradicional i paper del coneixement local com a estratègia d'adaptació.**

Entitat finançadora: SIVtro-VSF Italia
Durada: 2011-2012

Pressupost finançat: 19.067,81€
Investigador coordinador: Marta G. Rivera

Títol del projecte: **Revisió Bibliogràfica de coneixement local i canvi climàtic a la regió Indo Gangètica**

Entitat finançadora: CGIAR
Durada: 2011-2012

Pressupost finançat: 12.301,95€
Investigador coordinador: Marta G. Rivera

Títol del projecte: **Dones camperoles i Sobirania Alimentària des del nostre Nord**

Entitat finançadora: Mundubat.
Durada: Desembre 2011 – Juliol 2012

Pressupost finançat: 3.900€
Investigador coordinador: Marta G. Rivera

Títol del projecte: **Estudi de Viabilitat sobre un Fons d'Estabilització de Preus**

Entitat finançadora: Intermón Oxfam
Durada: Julio 2012 – Octubre 2012

Pressupost finançat: 3.000€
Investigador coordinador: José Mª Gil

Títol del projecte: **Potencial d'exportació de carn de corder espanyol a Alemanya**

Entitat finançadora: ANAFRIC
Durada: Octubre 2012- Març 2012

Pressupost finançat: 15.000€
Investigador coordinador: Montserrat Costa Font

Títol del projecte: **Valoració qualitativa de la percepció del pernil ibèric per part dels consumidors de Regne Unit i França**

Entitat finançadora: AGR
Durada: Octubre 2012- Novembre 2012

Pressupost finançat: 14.400€
Investigador coordinador: Montserrat Costa Font

Títol del projecte: **Sobre la Component Irrigació del Programa de MdV d'Intermón Oxfam a Mauritània**

Entitat finançadora: Intermon Oxfam

Durada: Maig 2012- Gener 2013

Pressupost finançat: 9.000€

Investigador coordinador: Marta G. Rivera Ferre

Títol del projecte: **Posicionament del vi amb DO catalana a Catalunya. Univers Enoteques.**

Entitat finançadora: DAAM

Durada: Desembre 2012 – Abril 2013

Pressupost finançat: 17.500€

Investigador coordinador: Cristina Escobar

Descripció dels contractes existents:

- **Potencialitats per a una designació comuna pels productes aquícoles de Catalunya (Marca Catalana Aqüicultura)**

Aquest treball tècnic parteix del treball d'investigació de mercats realitzat en el 2011: "Estudi de Posicionament dels Productes Aquícoles Catalans per part del Consumidor a Catalunya". Una de les principals observacions d'aquest estudi va ser l'interès que varen revelar els consumidors vers la compra d'un producte d'origen català, si més no per part de determinats nínxols poblacionals.

En resposta a aquesta situació es planteja la creació d'una marca col·lectiva o identificació d'origen comuna, que diferenciaria el producte amb l'objectiu d'assolir un increment de les vendes en els mercats catalans.

En aquest estudi, l'interès es centra en la primera etapa de la cadena alimentària dels productes pesquers, en concret els productors d'aqüicultura. Aquests agents serien els primers interessats en impulsar una marca que diferenciés el seu. Metodològicament, es tracta d'un estudi qualitatiu, dut a terme a partir de la realització d'entrevistes en profunditat a productors i a experts del sector. El treball també inclou una extensa revisió de la literatura.

- **Disseny d'una assegurança de cobertura de rendes en el sector de la fruita fresca**

L'any 2011 es va iniciar el projecte de disseny d'una assegurança de cobertura de rendes en el sector de la fruita fresca, per a l'*Agrupación Española de Entidades Aseguradoras de los Seguros Agrarios Combinados S.A. (AGROSEGURO)*. Les tasques previstes en aquest projecte consisteixen en recopilar i analitzar les possibles fonts de dades existents sobre costos de producció de diferents fruites, plantejar un model economètric que permeti estimar el cost de producció d'una campanya i analitzar el comportament de l'assegurança, a partir dels preus testimoni obtinguts en el projecte de disseny d'una assegurança per a la cobertura d'ingressos en el sector de la fruita fresca (realitzat anteriorment), els costos estimats i les dades històriques reals d'explotacions assegurades.

Durant l'any 2012, s'ha continuat treballant en la recopilació i l'anàlisi d'informació sobre costos de producció de fruita. En aquest sentit, cal destacar que des del CREDA-UPC-IRTA s'ha dissenyat una enquesta específica per recollir directament informació sobre els costos de producció. Aquesta enquesta s'ha adreçat a experts de diferents organitzacions, empreses, cooperatives i associacions del sector, de diverses zones productores de l'Estat espanyol. A partir de la informació obtinguda, s'han obtingut dades preliminars de costos per quilogram per l'any 2012 de cadascuna de les especificacions de fruita considerades. Cal dir que les dades obtingudes en les enquestes s'han contrastat amb les fonts bibliogràfiques prèviament identificades.

D'altra banda, pel que fa als ingressos, s'han estimat els preus testimoni per l'any 2011 a partir dels models econòmics presentats en el projecte anterior (de disseny d'una assegurança per a la cobertura d'ingressos en el sector de la fruita fresca), i amb els resultats obtinguts, s'ha analitzat la capacitat predictiva dels models.

Les dades de preus testimonis i les de costos, juntament amb les dades històriques reals d'explotacions assegurades s'utilitzaran per simular el comportament de l'assegurança. (establint els nivells de risc de rendes associats a diferents models d'assegurances).

▪ **Estudi de mercat d'un nou producte de sanitat animal**

Aquest treball, encarregat per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), consisteix en realitzar d'un estudi de mercat per mesurar el potencial d'un nou producte que preveu l'ús d'una combinació de virus bacteriòfags en el sector avícola i porcí per a controlar la concentració de salmonel·la en el intestí animal i impedir que afecti a la salut humana.

Els punts a desenvolupar en aquest treball per part del CREDA-UPC-IRTA són:

1. Determinació de la població objectiu dels sectors avícola i porcí.
2. Determinació de la incidència de la salmonel·la per espècies i productes (carn d'aviram, ous i carn de porcí).
3. Quantificació del cost associat a la prevalença de la salmonel·losis en la població humana (despesa sanitària, baixes laborals).
4. Anàlisi de tractaments alternatius en animals per reduir la incidència de la salmonel·losis. Anàlisi cost-efectivitat.
5. Anàlisi d'altres tractaments bacteriòfags existents en el mercat i el seu impacte potencial.
6. Estudi del potencial d'adopció de la nova patent entre les empreses de serveis veterinaris.
7. Anàlisi de la reglamentació actual sobre l·lindars de contaminació, tramitació de permisos.

Durant l'any 2012, s'ha entregat la primera part del treball, que conté el desenvolupament dels cinc primers punts establerts, i s'ha treballat el punt que fa referència al potencial d'adopció de la nova patent. En aquest sentit, cal dir que s'ha canviat el *target* inicial que eren les empreses de serveis veterinaris, per les principals empreses productores del sector avícola (carn i ous). Aquestes empreses tenen integrats en la pròpia empresa, els serveis veterinaris. Per portar a terme, aquest punt del treball, des del CREDA-UPC-IRTA ens hem adreçat a aquestes empreses productores per sol·licitar-los una entrevista amb els responsables dels serveis

veterinaris de l'empresa, amb l'objectiu de conèixer les mesures que actualment, estan portant a terme per evitar la salmonel·la en les seves explotacions, el seu grau de satisfacció i, també, la seva opinió sobre el potencial que podria tenir el producte que ha desenvolupat l'equip d'investigadors de la UAB.

Per portar a terme aquesta part del treball, també, es va contactar amb la Federació Avícola Catalana (FAC) i el Centre de Sanitat Avícola de Catalunya i Aragó (CESAC).

- **Diagnosi de la disponibilitat i la demanda de varietats de llavors i planters ecològics a Catalunya**

L'any 2011 es va iniciar una diagnosi sobre l'oferta i la demanda de varietats de llavors i planters ecològics a Catalunya, encarregada pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya. El treball, es centra en el sector de les hortalisses ecològiques, i consisteix bàsicament, en realitzar una enquesta als principals productors i/o comercialitzadors de llavor i planter ecològic d'horta de Catalunya, i una altra, a tots els productors d'hortalisses ecològiques de Catalunya, per tal de quantificar l'oferta i demanda de llavors i planters ecològics de l'any 2011.

Durant l'any 2011, es va iniciar el disseny de l'enquesta adreçada als principals productors i/o comercialitzadors de llavor i planter ecològic d'horta de Catalunya. Durant l'any 2012, s'ha tancat el disseny d'aquesta enquesta, s'ha dissenyat l'enquesta adreçada als productors d'hortalisses ecològiques de Catalunya, s'han realitzat les enquestes, i s'ha començat a analitzar la informació obtinguda.

- **Valoració nutricional dels subproductes derivats de la fruita dolça de Catalunya i dels cítrics de Llevant per a l'alimentació porcina**

L'any 2011 es va iniciar el projecte de valorització nutricional dels subproductes derivats de la fruita dolça de Catalunya i dels cítrics de Llevant per a l'alimentació Porcina. El CREDA-UPC-IRTA forma part, juntament amb l'IRTA (centre de Mas de Bover), de l'equip investigador d'aquest projecte. Aquest projecte s'ha finançat mitjançant un ajut del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç concedit a l'Associació catalana d'innovació del sector carni porcí (INNOVACC).

Durant l'any 2012 s'ha continuat el treball iniciat el 2011, realitzant entrevistes i contactes amb diferents empreses i associacions claus del sector (tant en la producció primària com en la industrialització) a Catalunya i a la Comunitat Valenciana. Amb els resultats obtinguts d'aquestes entrevistes i de l'anàlisi previ de fonts secundàries s'ha obtingut una estimació detallada i més precisa de l'oferta potencial de subproductes en les CCAA prèviament mencionades.

Paral·lelament als avenços realitzats pel CREDA-UPC-IRTA, l'IRTA (centre de Mas de Bover) ha realitzat els assajos nutricionals d'aquests subproductes deshidratats (amb mostres facilitades per una de les empreses entrevistades). Amb els resultats d'aquests assajos, el CREDA-UPC-IRTA ha realitzat un estudi econòmic de l'estalvi que suposaria substituir cereals per aquests subproductes en l'alimentació del bestiar porcí (en funció de diferents escenaris). No obstant, més enllà del possible estalvi de costos, s'ha detectat que la utilització d'aquests subproductes poden donar al pinso noves propietats que milloren les seves

característiques, i tenen efectes beneficiosos sobre l'alimentació porcina, que són de major interès per part de les empreses càrnies.

Finalment, cal mencionar dos productes importants d'aquest projecte. En primer lloc, s'ha redactat un article de difusió a la revista que anualment publica l'Associació INNOVACC, a on es destaquen els principals resultats del projecte. En segon lloc, fruit de les entrevistes i reunions realitzades amb les empreses, aquest projecte d'investigació ha permès vincular a dues d'elles, les quals podrien continuar amb noves fases d'aquest projecte.

- **Anàlisi del canvi climàtic a la ramaderia tradicional i paper del coneixement local com a estratègia d'adaptació (Small scale livestock farming systems and adaptation to climate change)**

La ONG VSF-Europe està duent a terme un projecte sobre educació i sensibilització en el Europe Aid program (EuropeAid/129493/C/ACT/Multi). El projecte inclou una recerca sobre el paper de la ramaderia de petita escala (SSLF) i el canvi climàtic (CC). Per duu a terme aquest estudi, la organització va fer una convocatòria. Aquest projecte fou concedit al nostre grup de recerca al Setembre de 2011.

L'estudi té com a objectiu analitzar la literatura existent sobre la relació entre SSLF i CC, amb especial atenció també als aspectes de sobirania i seguretat alimentària, que estan molt relacionats amb l'evolució concreta del sector de la ramaderia de petita escala. També s'inclouen temes com la relació entre els diferents models de ramaderia i les economies locals, les races locals i la biodiversitat, i el desenvolupament sostenible entre altres. S'han analitzat les evidències científiques més recents sobre les contribucions de la ramaderia de petita escala pel que fa a la mitigació i la adaptació al canvi climàtic, tot emfatitzant els efectes positius d'aquestes estratègies sobre la seguretat alimentària de països pobres. Aquestes evidències (també s'ha proporcionat referències i avaluacions dels mètodes emprats per a calcular la captura de carboni) inclouen el paper de les pastures com a embornals de carboni sota diferents sistemes de gestió i escenaris de canvi climàtic, la reducció potencial en gasos d'efecte hivernacle que podria obtenir-se a través d'una transformació de la ramaderia intensiva a la de petita escala, amb sistemes ramaders familiars o comunitaris, entre altres. L'estudi emfatitza com diferents aproximacions (p.e. anàlisi del cicle de vida, consum de recursos, per quantitat de productes ramaders, en funció de l'accés als consumidors locals i seguretat alimentària, etc.) impliquen avaluacions diferents dels impactes sobre el canvi climàtic dels diferents sistemes ramaders. A fi d'examinar les estratègies d'adaptació que duen a terme la ramaderia de petita escala, casos d'estudi foren duts a terme a Kènia, Madagascar, Iran i Perú. Un informe amb els resultats d'aquesta recerca es publicarà en breu. A més a més aquests resultats es presentaren al Farmer's Forum de l' International Fund of Agriculture for Development (IFAD) que es celebrà a Roma (Consultar:<http://ifad-un.blogspot.com.es/2012/02/farmers-forum-panel-livestock-keepers.html>).

- **CGIAR- Understanding the Role of Local and Traditional Agricultural Knowledge in a Changing World Climate (Revisió Bibliogràfica de coneixement local i canvi climàtic a la regió Indo Gangètica)**

Aquest projecte fou promogut pel Consultative Group on International Agricultural Research (CGIAR) dins del Climate Change, Agriculture and Food Security program (CCAFS) el juliol del 2011 (Consulteu <http://ccafs.cgiar.org/news/careers-and-calls/call-proposals-understanding-role-local-and-traditional-agricultural>).

La hipòtesi inicial era que el coneixement local i tradicional (CLT) pot proporcionar estratègies de cultiu apropiades i efectives per a localitzacions concretes i en un moment donat. Compartir el coneixement d'aquestes estratègies pot ser també beneficiós. No obstant, en alguns casos en què el CLT fou fonamental en el passat es pot donar que aquests coneixements com a conseqüència de nous canvis (p.e. innovacions tècniques, erosió del sòl, noves plagues, o canvi climàtic) en la actualitat hagin esdevingut anacrònics. Està passant el mateix amb el CLT actual, especialment tenint en compte el ràpid increment del canvi climàtic? Or pel contrari el CLT pot evolucionar i adaptar-se als nous temps, i així seguir sent útil adaptar-se al canvi climàtic?

L'objectiu d'aquesta recerca és duu a terme una revisió exhaustiva de la literatura existent en relació a pràctiques de CLT en agricultura, particularment pel que fa a adaptació a variacions en paràmetres climàtics (p.e. aigua/terra/plagues i gestió de malalties) amb un èmfasi especial al Sud d'Àsia, i particularment a la plana Indogangètica. Més enllà d'una simple recopilació o sinopsi de l'estat del coneixement històric o contemporani, el projecte té com objectiu avaluar la rellevància del CLT en contextos amb canvis externs i d'escala. Algunes qüestions crucials que cal respondre:

- Quin paper juga el CLT avui en dia? Qui manté CLT? Com es comparteix? Com s'utilitza? En particular, el CLT es concentra en alguna localitat particular, comunitat, gènere, grup d'edat, o professió? (Quan local és local?)
- Si canvis en els patrons climàtics poden suposar amenaces per a la continuïtat de sistemes de producció, fins a quin punt el coneixement agrícola intergeneracional (p.e. gestió de l'aigua, estratègies de gestió de plagues i malalties, canvis en els usos de la terra, pràctiques relacionades amb el clima) pot solucionar aquests problemes?
- És la innovació la necessitat més pertinent, o CLT encara té quelcom per oferir en el context actual de canvi global? Si és així, de què es tracta? Quins components poden ser rellevants encara, i per què? Quins elements probablement esdevindran obsolets, per què?
- Els elements que són la base del manteniment o transmissió del CLT (p.e. aprenentatge/mecanismes de coneixement, institucions, organitzacions comunitàries, etc.) continuaran sent rellevants? Poden aquests ser utilitzats en l'adaptació al canvi climàtic, or pel contrari no estan del tot ben articulats per ser útils davant d'aquest canvis?
- El CLT ha estat efectiu quan s'ha mogut de la seva àrea d'influència natural? Si és així, en quins casos? En el futur es podria el CLT tenir implicacions rellevants per a l'adaptació a variacions climàtiques, més enllà del seu lloc d'origen?

La revisió bibliogràfica fou àmplia, doncs es considerà des de l'estat actual de la ciència/coneixement, fins a tradicions populars i mitologies. Els textos incloïen, entre altres, articles científics; així com literatura nacional, regional i internacional. La revisió es complementà amb la informació que s'obtingué d'un qüestionari on-line que s'envià a experts. D'aquesta manera, aquest projecte ha proporcionat, fins ara, els següents resultats i eines:

- Un inventari organitzat i georeferenciat de pràctiques de CLT que s'ha presentat en una taula a fi de ser fàcilment interpretable.
- Una publicació en la pàgina web de CCAFS-CGIAR:
<http://ccafs.cgiar.org/blog/building-local-traditional-knowledge-south-asia>
- Un informe final que esdevé un compendi de la literatura existent sobre CLT, fent una atenció particular a la seva futur utilització en contextos de canvi climàtic.
- CGIAR ha suggerit la escriptura d'un article científic en que es descriu els principals resultats identificats.

▪ **Dones camperoles i Sobirania Alimentària des del nostre Nord**

L'objectiu d'aquest projecte és determinar els problemes amb que es troben les dones artesanes en relació a les normatives que se'ls apliquen de seguretat alimentària, així com les limitacions amb les que es troben a l'hora d'iniciar la seva activitat. A Espanya la seguretat alimentària es regula a través de les estructures d'estat que transposen estàndards existents a nivell europeu i internacional. En el darrer nivell el desenvolupament i la implementació de les polítiques de seguretat alimentària són implementades per les Comunitats Autònomes, que regulen la producció, el processament i la distribució de l'aliment a cada territori. Cal assenyalar que no hi ha una homogeneïtzació de la regulació. Així es donen diferències substancials entre els diferents territoris. Així els artesans i els productes d'artesanía alimentària estan subjectes a requeriments i controls administracions que difereixen en funció de la regió a la que es troben. En l'estudi pilot que es dugué a terme s'identificaren aquestes diferències entre Catalunya, Aragó, Euskadi, Castilla León y Andalucía. Algunes diferències també han estat identificades dins de cada regió, com a conseqüència de la manca de claredat de la legislació. Així s'han registrat casos ent que projectes de transformació alimentària molt similars i que es volien dur a terme a la mateixa regió tingueren tractaments molt diferents. Mentre un fou aprovat, l'altre fou denegat, tot en funció dels criteris que utilitzà l'inspector veterinari en cada cas. També hi ha diferència en com diferents sindicats pagesos tracten l'artesanía alimentaria. S'ha detectat també que en aquells sindicats en què existeix una àrea especialitzada en el rol de les dones, són també els sindicats més sensibles a l'artesanía alimentària.

S'ha publicat un informe i s'està preparant un article. També s'està ampliant l'àrea geogràfica de l'estudi, per tal d'incloure més regions d'Espanya. Els resultats d'aquest projecte es van presentar al XIII World Congress on Rural Sociology, Lisbon, 29 July – 4th August, 2012. També foren presentats a la Trobada Bianaual de la Plataforma Rural i a l'associació de dones camperoles CERES. Un curt text introductor ha estat també publicat a la revista de divulgació "Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas".

L'informe està disponible a:

<http://www.derechoshumanosdelcampesinado.org/es/descargas.html?func=fileinfo&id=200>

▪ **Estudi de Viabilitat sobre un Fons d'Estabilització de Preus**

Els centres de recollida de cereals (CAC) en països amb menors nivells de desenvolupament han provat ser una eina molt útil per pal·liar problemes de seguretat alimentària així com per incrementar l'ingrés dels productors. No obstant això, la presència de riscos climàtics i de preus (entre altres factors) provoca una alta taxa de fracàs d'aquests centres.

Davant aquesta situació, l'ONG INTERMON-OXFAM va encarregar al CREDA durant l'any 2012 la realització d'un estudi que establís alguna mesura que limités la variabilitat de preus que enfronten aquests CAC millorant, d'aquesta manera, la seva viabilitat econòmica. En aquest sentit, l'objectiu del projecte és analitzar la viabilitat d'establir un fons d'estabilització de rendes per CAC a Mali i Níger. Per això, el CREDA ha analitzat el comportament dels preus mensuals en 12 mercats de Mali i Níger en el període 1995-2011. Particularment s'ha analitzat tant el preu percebut pel productor com el pagat pel consumidor. Això ha permès conèixer el marge que existeix en la cadena entre els dos tipus de preus. A aquest marge s'ha descomptat una sèrie de costos operatius, la qual cosa ha permès obtenir una aproximació als possibles nivells de renda que obtindrien aquests CAC.

Posteriorment, es van simular 4 tipologies de CAC, diferenciats de moment de venda del cereal (sent els que concentren les vendes en el període d'escassetat dels més "especulatius" i els que distribueixen les seves vendes al llarg de l'any els menys) i es analitzar els resultats econòmics que obtindria cada tipus CAC, buscant establir si els anys amb pèrdues (anys dolents) es compensaven amb anys de beneficis extraordinaris (anys bons), la qual cosa constitueix la condició necessària per a establir aquest fons d'estabilització.

El principal resultat que s'ha obtingut és que sí que és possible establir aquest fons d'estabilització en la majoria de les combinacions de mercats analitzades i sota diferents tipus de CAC. No obstant això, en alguns mercats, es demostra que els CAC no serien viables sense una intervenció externa que els compensi per les pèrdues econòmiques en què incorren.

- **Potencial d'exportació de carn de corder espanyol a Alemanya**

L'associació ANAFRIC, que associa productors i escorxadors de carn de xai entre d'altres va encarregar al CREDA la realització d'un estudi del mercat alemany per a poder tantejar la possibilitat d'establir enllaços amb importadors d'aquest país. L'objectiu de l'estudi a estat triple: 1) el d'identificar las característiques del mercat de carn de xai en Alemanya.2) Identificar los fluxos de mercat de carn de xai a Alemanya i 3) elaborar un directori d'agents del sector. Per això s'ha recollit i analitzat tota aquella informació secundària que existeix en relació al mercat del xai alemany.

Una segona etapa de l'estudi ha consistit a elaborar entrevistes en profunditat a alguns agents del sector (dutes a terme a Alemanya). L'estudi es va elaborar desenvolupar des de el mes d'octubre fins el mes de gener.

- **Valoració qualitativa de la percepció del perril ibèric per part dels consumidors de Regne Unit i França**

Aquest estudi es va desenvolupar durant el mes de novembre del 2012 i té com a objectiu principal el d'identificar el punto de vista del consumidor del Regne Unit i França en relació al "Jamón Ibérico", així com els seus hàbits de compra en relació al perril curat en general. Per assolir l'objectiu es van desenvolupar "Focus Groups" o reunions de grup amb potencials consumidors, dos en el Regne Unit i dos a França.

Les reunions de grup es van desenvolupar segons els procediments estàndard d'aquest tipus d'investigació. En els països objecte d'estudi es va utilitzar una sala de reunions amb un equip de gravació de veu. Les reunions de grup varen durar aproximadament una hora.

- **Sobre la Component Irrigació del Programa de MdV d'Intermón Oxfam a Mauritània**

L'objectiu d'aquest projecte ha estat el d'analitzar l'estat de l'agricultura d'irrigació a la Vall de riu Senegal a Mauritània, a fi d'orientar les intervencions futures d'Intermon Oxfam a Mauritània, així com també a d'altres regions àrides i semiàrides on s'està plantejant de donar suport a la instal·lació de sistemes d'irrigació en agricultura. Des dels anys 70 la irrigació ha estat una tecnologia molt difosa per tot el Sahel, com una estratègia per a lluitar contra la sequera. Cal però tenir en compte que les tecnologies no són pas instruments que es puguin aïllar del context determinat on s'apliquen. També cal tenir en ment que el fet que s'usi una tecnologia o una altra comporta l'existència d'objectius implícits diferents. Per tal de garantir la sostenibilitat dels sistemes d'irrigació serà necessari que la seva posada en marxa sigui la apropiada. S'entén per una tecnologia apropiada aquella que és capaç d'acomodar-se al context social, econòmic, ecològic i cultural d'on s'aplica. És aquest el cas de l'agricultura d'irrigació a la Vall del riu Senegal? Tot i la enorme inversió que ha realitzat l'estat maurità i diverses ONGs i organismes internacionals durant les darreres dècades pel foment d'aquests sistemes, els resultats fins ara són poc perceptibles.

L'adopció de la irrigació a la regió a implicat un canvi profund a l'agricultura de la Vall, que s'ha transformat d'una agricultura pluvial i ramaderia extensiva depenent de les condicions meteorològiques a una agricultura intensiva en capital i treball. Això ha suposat superar les tradicionals desigualtats que existien a la zona relacionades amb la propietat de la terra i l'estatus social tradicional. Però també ha suposat l'aparició de noves desigualtats, en aquest cas relacionades amb la capacitat d'accedir al crèdit i la disponibilitat de terres irrigables. En una regió com la Vall del riu Senegal que presenta una manca aparent de recursos financers, aquesta nova estratègia de desenvolupament sembla com a mínim arriscada.

El desenvolupament de la irrigació ha provocat l'adopció per una part dels agricultors de la Vall d'un paquet tecnològic totalment nou, que ha ocasionat nivells molt alt d'endeutament, tant en el cas dels perímetres privats com col·lectius, i també una ruptura significativa amb les pràctiques i coneixements tradicionals, ja que tant el coneixement com els insums que cal utilitzar ara venen de fora. Tot això fa que els agricultors es trobin avui en dia en un estat de gran dependència tan de l'ajuda econòmica com de la informació que els proporcionen l'estat maurità i les ONGs que treballen a la regió. A fi de millorar la qualitat de vida de les comunitats rurals de la Vall del riu Senegal es recomana la substitució de l'actual model de desenvolupament basat en l'ajuda sistemàtica per un sistema de suport que tingui més en compte els veritablement més vulnerables i que promogui l'agricultura i la ramaderia adaptades a les condicions ecològiques i econòmiques i culturals de la regió.

Una presentació del projecte es dugué a terme a Mauritània a la seu d'Intermon Oxfam el 28 de febrer de 2013.

- **Posicionament del vi amb DO catalana a Catalunya. Univers Enoteques.**

Aquest estudi s'inicia en el 2012. Tanmateix la major part de les activitats es duen a terme en l'any 2013. Per aquest motiu la seva descripció formarà part de la memòria del 2013. Les tasques realitzades en el 2012 equivalen al disseny del qüestionari i inici del treball de camp.

III. TRANSFERÈNCIA DE TECNOLOGIA

III.1. Conferències i seminaris impartits, per invitació

1. Gil, J.M., 2012. Valuation of Food Attributes. Conferència impartida en la Universidad de Assiut (Egipto), 17 Gener 2012
2. Gil, J.M. 2012. Fira Intercomarcal de l'Oli. Situació i perspectives del sector de l'oli ecològic. Jornada tècnica. Móra la Nova, 26 de gener de 2012. "Diagnosi del sector de l'oli d'oliva ecològic a Catalunya".
3. Gil, J.M. Mercadé, LL., 2012. Diagnosi del sector de l'oli d'oliva ecològic a Catalunya. Fira Intercomarcal de l'oli de Móra la Nova (Tarragona), 26 Gener 2012.
4. Gil, J.M., Radwan, A., 2012. Parametric and non parametric analysis of obesity prevalence in Spain. Conferència invitada. Universidad de Gottingen (Alemanya), 1 Febrer 2012.
5. Gil, J.M., 2012. Tendències de consum dels productes agroalimentaris de les explotacions agràries i dels consumidors. Jornada Tècnica: El mercat de l'agricultura: tendències de consum. DAAM. Cervera (Lleida), 14 Maig 2012
6. López-i-Gelats, F., 2012. The workshop "Pla estratègic de Recerca, Innovació i Transferència Agroalimentària de Catalunya", in Pla Anual de Transferència Tecnològica of the Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. 1st June 2012.
7. Rivera-Ferre, M.G. 2012. Políticas y Soberanía Alimentaria. Conferència invitada en el 5º Seminario internacional en desarrollo tecnológico sostenible. Vilanova i la Geltru. 4 Juny 2012
8. Gil, J.M., Costa-Font, M., 2012. Consumer preferences for sustainable farming. 5th International Seminar in Sustainable Technology Development. Barcelona Tech. Vilanova i la Geltrú, 7 Juny 2012.
9. López-i-Gelats, F., 2012. Lecturer at the International Seminar in Sustainable Technology Development in the MSc 'Sustainability' by Universitat Politècnica de Catalunya. Juny 2012
10. Rivera-Ferre, M.G. 2012. Acceso a recursos para la producción de alimentos. Conferència invitada en el 5º Seminario internacional en desarrollo tecnológico sostenible. Vilanova i la Geltru. 13 Juny 2012
11. Gil, J.M., Escobar, C., Mercadé, LL., 2012. Estratègies de Comercialització dels cellers elaboradors de vi a Catalunya. Jornada Tècnica: Estratègies de Màrqueting i de Comercialització del Vi. Lleida, 14 Juny 2012

12. Gil, J.M., 2012. The purchasing behaviour of consumers of organic products. Seminario impartido en el Scottish Agricultural College (SAC), Edimburgo (Reino Unido), 13 Setembre 2012
13. Gil, J.M., 2012. Economic aspects of protected agricultura. Curso: Training programo n protected Agriculture. Mandeville (Jamaica), 15-18 Octubre 2012
14. Costa-Font Montserrat i Gil José M^a. 2012. Valoran los consumidores la agricultura sostenible. IFEMA. Fruit Attraction. 24-26 Octubre 2012
15. Gil, J.M., 2012. El sistema agroalimentario en España en un entorno de crisis: cambios recientes y nuevos desafíos. Club Europa 2000. Conferència. Castelldefels, (Barcelona), 26 Octubre 2012

IV. PUBLICACIONS

IV.1. Articles científics amb impacte

1. Akaichi, F., Nayga, R.M., Gil, J.M., 2012. "Assessing Consumers' Willingness to Pay for Different Units of Organic Milk: Evidence from Multi-Unit Auctions". *Canadian Journal of Agricultural Economics*, 60, 469-494.
2. Akaichi, F., J. Gil; Nayga, R.M., 2012. "Assessing the Market Potential for Local Food Product: Evidence from a Non-Hypothetical Economic Experiment". *British Food Journal*, 114(1), 19-39.
3. Blanch, M.; Panella-Riera, N.; Chevillon, P.; Font i Furnols, M.; Gil; M.; Gil, J.M.; Kallas, Z. and Oliver, M.A. 2012. "Impact of consumer's sensitivity to androstenone on acceptability of meat from entire males in three European countries: France, Spain and United Kingdom". *Meat science*, 90(3), 572-578.
4. Costa-Font, M. and Gil, J. M. 2012. "Metta-attitudes and the local formation of consumer judgements towards Genetically Modified (GM) food". *British Food Journal*, Vol. 114 Iss: 10, pp 1463 – 1485.
5. Costa-Font, M., Gil, J.M., 2012. "Does expert trust and factual knowledge shape individual's perception of science?" *International Journal of Consumer Studies*, 36, 668-677. doi: 10.1111/j.1470-6431.2011.01044.
6. Graef, F., Römbke, J., Binimelis, R., Myhr A.I., Hilbeck, A., Breckling, B., Dalgaard, T., Stachow, U., Catacora-Vargas, G., Bøhn, T., Quist, D., Darvas, B., Dudel, G., Oehen, B., Meyer, H., Henle, K., Wynne, B., Metzger, M.J., Knäbe, S., Settele, J., Székács, A., Wurbs, A., Bernard, J., Murphy-Bokern, D., Buiatti, M., Giovannetti, M., Debeljak, M., Andersen, E., Paetz, A., Dzeroski, S., Tappeser, B., van Gestel, C.A.M., Wosniok, W., Séralini, G.E., Aslaksen, I., Pesch, R., Maly, S., Werner, A., 2012. "A framework for a European network for a systematic environmental impact assessment of genetically modified organisms (GMO)". *BioRisk*, 7: 73-97.
7. Guesmi, B., Serra, T., Kallas, Z., Gil, J.M. 2012. "The Productive Efficiency of Organic Farming: the Case of Grape Sector in Catalonia". *Spanish Journal of Agricultural Research* 10: 552-566.

8. Hassouneh, I., T. Serra, B.K. Goodwin and J.M. Gil. 2012. "Non-Parametric and Parametric Modeling of Biodiesel, Sunflower Oil, and Crude Oil Price Relationships." *Energy Economics*, Vol. 34, No. 5: 1507-1513.
9. Hassouneh, I., A. Radwan, T. Serra and J.M. Gil. 2012. "Food Scare Crises and Developing Countries: the Impact of Avian Influenza on Vertical Price Transmission in the Egyptian Poultry Sector." *Food Policy*, Vol. 37, No. 3: 264-274.
10. Kallas, Z. and Gil, J.M. 2012. "A Dual Response Choice Experiments (DRCE) design to assess rabbit meat preference in Catalonia: A Heteroscedastic Extreme-Value Model". *British food Journal*, 114(10), 1394-1413.
11. Kallas, Z., T. Serra and J.M. Gil. 2012. "Effects of Policy Instruments on Farm Investments and Production Decisions in the Spanish COP Sector." *Applied Economics*, Vol. 44, No. 30: 3877-3886.
12. Kallas, Z.; Escobar, C., and Gil, J.M. 2012. "Assessing the impact of advertising on wine preference using Choice Experiments." *Appetite*, 58(1), 285-298.
13. Kallas, Z. and Gil, J.M. 2012. "Combining Contingent Valuation with the Analytical Hierarchy Process to decompose the value of rabbit meat". *Food quality and Preference*, 24, 251-259.
14. Kallas, Z, Baba, Y. and Rabell, C. 2012. "How important are Cultural and Environmental Objectives for Rice farmers in South Senegal?". *Mediterranean journal of economics, agriculture and environment*, 11(3), 66-74.
15. Romo, R., Gil, J.M., 2012. "Ethnic identity and dietary habits among Hispanic immigrants in Spain". *British Food Journal*, 114(2), 206-223.
16. Serra, T., Gil, J.M. 2012. "Biodiesel as a motor fuel price stabilization mechanism." *Energy Policy*, Vol. 50: 689-698.
17. Serra, T., Gil, J.M. 2012. "Price Volatility in Food Markets: Can Stock Building Mitigate Price Fluctuations?" *European Review of Agricultural Economics*, in press.

IV.2. Articles científics sense impacte

1. Akaichi, F., Nayga, R.M., Gil, J.M., 2012. "Initial Endowment Effects in Multi-Unit Vickrey Functions". *Advances in Management and Applied Economics*, 2(4), 41-55.
2. Escobar, C; Kallas, Z.; and Gil, J.M. 2012. "Catalonia Consumers Prefer Wild Mussels. Study Finds Knowledge Of Mussel Farming Limited". *The Global Aquaculture Advocate*, 15(3), 55-57
3. Escobar C. y Gil J.M . 2012 "What do Consumers Perceive from Fish Farmed Products? A Qualitative Case Study from Catalonia (Spain)" *Aquaculture Europe*. Vol. 37 (1). March 2012.
4. Freixa, E., Tous, J. Gil, J.M, 2012. "Comparative study of the economic viability of high- and super-high-density olive orchards in Spain". *Acta horticulturae*, 924, 247-254.

5. Kallas, Z., Barco, M.C., Moneo, M. and Andrino, P. 2012. “Qué, quién, cómo en los mercados de Barcelona”. *Informacions*, 249: 13.
6. Kallas, Z.; Gil, J.M.; Panella-Riera, N; Blanch, M.;Tacken, G.; Chevillon, P.; De Roest, K. and Oliver, M.A. 2012. “Facing new EU policies towards animal welfare improvement. The relative importance of pig castration”. *Eurochoices* 11(3).
7. López-i-Gelats, F., Bartolomé, J. and Rivera-Ferre, M.G. 2012. “Vulnerability to Climate Change of Turkana pastoralists of dry savanna”. *Options Méditerranéennes A*, 102: 69 – 72.
8. López-i-Gelats, F., Bartolomé, J. 2012. “Exploring the use of alternative forage legume crops to enhance organic livestock farming in a context of climate and socio-economic changes”. *Options Méditerranéennes A*, 102: 443-447.
9. Mercadé, Ll., Gil, J.M. 2012. “El sector del aceite de oliva ecológico en Cataluña. Un análisis de la campaña 2008/09 a partir de los flujos de producción desde el campo a la almazara”. *Revista Española de Estudios Agrosociales y Pesqueros*, 232: 165-191.
10. Rivera-Ferre, M.G. 2012. “Framing of agri-food research affects the analysis of food security: the critical role of social sciences”. *International Journal of Sociology of Agriculture and Food*, 19 (2): 169 – 175.

IV.3. Publicacions i informes

1. Binimelis, R., Escuriol, V., Rivera-Ferré, M.G., 2012. Soberanía Alimentaria, transformación artesanal de alimentos y género. Mundubat
2. Binimellis, R., Escuriol, V., Rivera-Ferre, M.G. 2012. “Soberanía Alimentaria, Transformación Artesanal y Género”. Mundubat, Bilbao. 102. pp.
3. CREDA. “Valoración cualitativa de la percepción del jamón ibérico por parte de los consumidores de Reino Unido y Francia”. 2012.
4. CREDA. “Anàlisi del sector dels cereals ecològics per a consum humà a Catalunya”. 2012
5. CREDA. “Seguro de ingresos en el sector frutícola. Formulación econométrica para el cálculo del precio testigo y análisis de riesgo”.2012
6. CREDA, IRTA, INNOVACC. “Proyecto de Valorización nutricional de los subproductos derivados de la fruta dulce de Cataluña y los cítricos de Levante para la alimentación porcina. INFORME FINAL”.2012
7. CREDA: “Potencialitats per a una designació comuna pel productes aquícoles de Catalunya. Percepcions dels agents del sector”. 2012.
8. CREDA i IRTA-Mas Bover. 2012. “Potencial de mercat dels subproductes derivats de

la fruita dolça de Catalunya i dels cítrics de Llevant per a l'alimentació porcina". *INNOVACC. Associació catalana d'innovació del sector carni porcí*, 3, 20-22.

9. CREDA: "Estudi de mercat d'un nou producte de sanitat animal. Part 1". 2012
10. CREDA. Informes de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava. Se establece la realización de 4 informes anuales (2007 hasta la actualidad). Los principales contenidos de estos informes son: Estructura y producción vitivinícola, Comercio exterior, Resultados contables de las explotaciones vitícolas, Análisis económico - financiero de las empresas elaboradoras y Producción por campaña, entre otros. Los informes de l'Observatori están colgados en el web del DAAM. 2007-2012
11. Ecurriol, V., Binimelis, R., and Rivera-Ferre, M., 2012. Transformación artesanal de alimentos, género y Soberanía Alimentaria. *Revista Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas*, 11: 40-41.
12. López-i-Gelats, F. and Rivera Ferre, M.G. 2012. "The role of small scale livestock farming in climate change and food security". VSF-Europe. Rome. 148 pp.
13. Llistar, D. (ed), Jurado, A. (ed), Vargas, M., Pérez, A., Ortega, M., Ortega, D., Schimpf, A., Sánchez, R., Peritz, E., Galán, E., Ariza, P., Conde, M., Binimelis, R.*, Mínguez, B., 2012. Responsabilitat exterior de Catalunya sobre la pèrdua de biodiversitat global. Informe preliminar. Observatori del Deute en la Globalització. Funded by Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.
14. Rivera-Ferre, M. G., Di Masso, M., Mailhos, M. López-i-Gelats, F., Gallar, D., Vara, I. and Cuellar, M. 2012. "Understanding the Role of Local and Traditional Agricultural Knowledge in a Changing World Climate: The case of the Indo-Gangetic Plains". CGIAR-CCAFS program, Nepal. 98 pp.
15. Rivera-Ferre, M.G.; Di Masso, M.; Mailhos, M.; López-i-Gelats, F., Gallar, D., Vara, I. and Cuellar, M. 2012. "Implication of local traditional knowledge in sustaining agriculture under climatic risk in South Asia". *CSALP South Asia Quarterly Newsletter*. 2: 14.
16. Rivera-Ferre, M.G., López-i-Gelats, F., El Moctar, M., Binimelis, R. 2012. "Informe sobre la tecnologia de irrigación implementada en Mauritania por la ONG Intermón Oxfam". Intermón Oxfam, Barcelona. 117 pp.

IV.4. Comunicacions presentades a ponències i congressos

1. Rivera-Ferre, M.G. "Small scale livestock farming systems and climate change". Conferencia Principal Farmer's Forum (Encuentro del Fondo Internacional para el Desarrollo Agrario, IFAD). Roma. 4 Febrer 2012
2. Ornat, C. and Kallas, Z. (2012) MOODLE, WEB 2.0 & "IFRAME". *The 6th International Technology, Education and Development Conference*. INTED, International Association of Technology, Education and Development, IATED, Valencia, Spain. 7 de març

3. Tifaoui, S., Costa-font, M., Gil, J. M. 2012. Certified Halal meat consumption among Muslim immigrants in Spain: A structural equation modelling approach. Contributed Paper presented at the 86th Annual Conference of the Agricultural Economics Society, University of Warwick, United Kingdom, 16 - 18 April.
4. Gil, J.M., Costa-Font, M., 2012. Mercados Internacionales de carne de ovino: situación actual y perspectivas de Futuro. Ponència. Foro nacional de Ovino. Aranda de Duero (Burgos), Maig, 24.
5. Escobar C. y Gil J.M Simposio Anual Enometrics XIX. Coimbra i Viseu, Portugal. Del 30 de mayo al 1 de juny de 2012. "Marketing Channels in the Wine Sector: Wine Distributors in Catalonia as a Case Study"
6. Oude Lansink, A., T. Serra, T., S. Stefanou (2012). "Dynamic Luenberger productivity measures". Paper presented at the North American Productivity Workshop VII, Houston, Texas, June 6-9, 2012.
7. Chambers, R., T. Serra, T. and S. Stefanou. (2012). "Testing for output cubical technology and efficiency in state contingent production: an empirical investigation. Paper presented at the North American Productivity Workshop VII, Houston, Texas, June 6-9, 2012.
8. Kallas, Z. and Ornat, C. (2012). Google and Moodle Calendar: Synergy in education. The 4th Workshop of supporting platform for teaching of the Polytechnic University of Catalonia, Barcelona, Spain 15 de juny
9. Rivera-Ferre, M.G. Construyendo la Soberanía Alimentaria. Plenario, IV Congreso Internacional de Agroecología y Agricultura Ecológica. Vigo. 21 Juny 2012
10. Gil, J.M., Yangui, A., Costa-Font, M., 2012. Hábitos, actitudes y preferencias del consumidor de aceite de oliva en España. Seminario Internacional: Aceite de oliva en Chile: Hábitos de consumo y Preferencias de compra. Universidad de Bio Bio, Chillán (Chile), 28 de Juny.
11. López-i-Gelats, F., Rivera-Ferre, M.G., 2012. 'Vulnerabilities and adaptation capacities of small-scale livestock farmers to climate change', in Reunió de membres del Grup d'Experts en Canvi Climàtic de Catalunya (GECCC), Monestir de les Avellanes (Balaguer, Spain). 28 de juny.
12. Masaló, I.; Kallas, Z.; Almirall, A.; Ornat, C.; Achaerandio, I. 2012 Cuestionarios Moodle como herramienta transversal de aprendizaje. The VII Congrès Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI) la universitat, una institució de la societat. Barcelona, Spain. 6 de juliol
13. Kallas, Z., Escobar, C., Gil, J.M., 2012. Advertisement Impact on Consumers' Preferences: A choice experiment approach. 192 EAAE Seminar and IV Workshop on Valuation Methods in Agro-food and Environmental Economics: "Methodological and empirical challenges in Valuation Methods", Barcelona, 12 de Juliol.
14. Latvala, T. Seppa, L., Akaichi, F. Gil, J.M., Tahvonen, R., Tuorila, H., 2012. Bdm

- auction in assessing market potential of Finnish Apple cultivars. 192 EAAE Seminar and IV Workshop on Valuation Methods in Agro-food and Environmental Economics: "Methodological and empirical challenges in Valuation Methods", Barcelona, 12 de Juliol.
15. Kallas, Z.; Escobar, C and GIL, J.M. (2012) Advertisement Impact on Consumers' Preferences Using Choice Experiments: A Heteroskedastic Extreme Value Model. *The 192nd EAAE seminar, IV Workshop on Valuation Methods in Agro-food and Environmental Economics "Methodological and empirical challenges in Valuation Methods", Barcelona, Spain.* 12-13 Juliol
  16. Rivera-Ferre, M.G. 2012. Public policies and Food Sovereignty: good practices. Comunicació oral. XIII Congreso Internacional de Sociología Rural. Lisboa (Portugal). 29 Juliol - 4 Agost
  17. Binimellis, R., Escurriol, V.; Rivera-Ferre, M.G. 2012. Women, food sovereignty and artisanal food processing. Comunicació oral. XIII Congreso Internacional de Sociología Rural. Lisboa (Portugal). 29 Juliol - 4 Agost.
  18. López-i-Gelats, F., Rivera-Ferre, M.G. 2012. 'Adaptation capacity of pastoralism to climate change: Implications for food security', in XIII World Congress of Rural Sociology on The new rural world: From crises to opportunities, Lisboa (Portugal). 2 d'agost.
  19. Akaichi, F., Nayga Jr, R.M., Gil., 2012. Are Results from Non-Hypothetical Choice-Based Conjoint Analysis and Non-Hypothetical Recoded-Ranking Conjoint Analysis Similar? Agricultural and Applied Economics Association Meeting. Seattle, USA, August 12-14.
  20. Serra, T., Gil, J.M., 2012. Price volatility in food markets: can stock building mitigate price fluctuations? 28th Triennial Conference of the International Association of Agricultural Economists (IAAE), "The Global Bio-Economy," Foz do Iguaçú, Brasil, August 18-24.
  21. Serra, T., Gil, J.M., 2012. Biodiesel as a motor fuel price stabilization mechanism. 28th Triennial Conference of the International Association of Agricultural Economists (IAAE), "The Global Bio-Economy," Foz do Iguaçú, Brasil, August 18-24.
  22. Akaichi, F., Gil, J.M., Nayga Jr, R.M., 2012. Effect of Price-Discount Distribution in Multi-Unit Price Promotions on Sales Value of a New Product: Evidence from Multi-Unit Auctions. 28th Triennial Conference of the International Association of Agricultural Economists (IAAE), "The Global Bio-Economy," Foz do Iguaçú, Brasil, August 18-24.
  23. Serra, T. "Biofuel-related price volatility literature: a review and new approaches." Plenary paper presented at the 28th Triennial Conference of the International Association of Agricultural Economists (IAAE), "The Global Bio-Economy," Foz do Iguaçú, Brasil, August 18-24, 2012.
  24. Avitia, J., Costa-Font M., Gil, J.M., Echeverria, G. and Lusk, J., 2012. The role of sensory experience on Spanish consumer's willingness to pay for sustainable

produced food. Selected Paper presented at the International Association of Agricultural Economists (IAAE). Triennial Conference, Foz do Iguaçu, Brazil, 18-24 August, 2012.

25. Kallas, Z.; Baba, Y. and Rabell, C. (2012) How Important Are Cultural and Environmental Objectives for Rice farmers in South Senegal?. The 28th Conference of the International Association of Agricultural Economists (IAAE), The Global Bio-Economy, Foz do Iguaçu, Brazil. 18-24 August, 2012.
26. Rivera-Ferre, M.G., López-i-Gelats, F., 2012. 'The role of small scale livestock farming in climate change', en First Animal Change symposium on "Livestock and Climate Change: options for mitigation and adaptation, Bratislava (Slovakia). 27 d'agost.
27. López-i-Gelats, F., Bartolomé, J., Rivera-Ferre, M.G., 2012. 'Vulnerability of Small-Scale Livestock Farmers to Climate Change in Turkana (Kenya)', in 4th Meeting of the FAO-CIHEAM Sub-network on Mediterranean Pastures and Fodder Crops, Samsun (Turkey). 4 d'octubre.
28. López-i-Gelats, F., Bartolomé, J., 2012. 'Exploring the use of alternative forage legume crops to enhance organic livestock farming in a context of climate and socio-economic changes', in 4th Meeting of the FAO-CIHEAM Sub-network on Mediterranean Pastures and Fodder Crops, Samsun (Turkey). 5 d'octubre.

IV.5. Llibres i capítols de llibre

1. Costa-Font M, Tranter R.B., Gil J.M. 2012. «Consumers' Opinions and Attitudes Towards Co-existence of GM and Non-GM Food Products». In: Genetically Modified and Non-Genetically Modified Food Supply Chains: Co-Existence and Traceability. Editor(s): Yves Bertheau. Blackwell Publishing Ltd.
2. Escobar, C, Kallas, Z. and Gil, J.M. 2012. "Positioning Study of aquaculture products by Consumers in Catalonia, Center for Agro-food Economy and Development". Language (Catalan). ISBN: 978-84-940022-1-2. The Research and Technology Food and Agriculture Center, IRTA, Barcelona.
3. Herrero, A., Binimelis, R., 2012. "Dones, ecologia i alimentació: experiències catalanes del tàndem producció-consum". In *Freixanet, M. (coord.). Sostenibilitats*. Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona.
4. Kallas, Z., Gil, J.M. 2012. "Valoración económica de la agrobiodiversidad como fuente de beneficio." Fundació Estudis Superiors d'Olot.
5. Kallas, Z., Gómez-Limón, J.A. 2012. "Economic Valuation of Agricultural Multifunctionality. The Choice Experiments versus the joint use of the Contingent Valuation and the Analytical Hierarchy Process". Language (Spanish). ISBN: 978-3-8484-5240-8. Editorial Académica Española.

V. ALTRES ACTIVITATS

V.1. Tesis Doctorals llegides al 2012

- **Islam Hassouneh.** Títol: “*An assessment of the impacts of recent food market shocks on food prices using price transmission analysis*”. Director: Teresa Serra Devesa. 29 de març de 2012
- **Jessica Alejandra Avitia Rodriguez.** Títol: “*Consumer preferences for organic food: behavior building-up, importance of pricing, information and sensory issues*”. Directors: José Mª Gil Roig i Montserrat Costa-Font. 3 de juliol de 2012

V.2. Revisors de revistes científiques

José Mª Gil:

- Membre del Consell Editor de la Revista Economía Agraria y Recursos Naturales editada por la Asociación Española de Economía Agraria
- Membre del Consell de Redacció de la revista: Agribusiness: an International Journal
- Membre del Steering Committee de la revista Eurochoices, editada per la European Review of Agricultural Economics

Avaluador de Revistes Científiques:

Revistes SCI/SSCI

- European Review of Agricultural Economics (EAAE)
- Food Quality and Preference
- Food Policy
- Agribusiness: an international journal
- Appetite
- Energy Economics
- International Journal of Hospitality Management

Revistes no SCI/SSCI:

- Revista Española de Estudios Agrosociales y Pesqueros (Spain)
- Estudios de Economía Aplicada
- Eurochoices
- Journal of Food System Dynamics
- International Food and Agribusiness Management Review (IFAMR)
- African Journal of Business Management

Avaluador projectes ANEP

Membre de la Comisión Nacional de Evaluación de Proyectos (MINECO) – Àrea d'Agricultura

Membre de Consells Editorials de Revistes Científiques:

- Membre del Consell de Redacció de la revista: Agribusiness: an International journal
- Membre del Consell Editor de la Revista Economía Agraria y Recursos Naturales.

Teresa Serra:

- Membre des de 2010 del Consell Editor de l'European Review of Agricultural Economics.

Revisora de:

- Journal of Econometrics
- Resource and Energy Economics
- Energy Economics
- American Journal of Agricultural Economics
- European Review of Agricultural Economics
- Food Policy
- Agricultural Economics
- Journal of Agricultural Economics
- Review of Agricultural Economics
- Journal of Environmental Management
- Agricultural and Food Science
- Applied Economic Perspectives and Policy
- Agricultural and Food Science
- Economía Agraria y Recursos Naturales
- Revista Española de Estudios Agrosociales y Pesqueros
- Spanish Journal of Agricultural Research

Montse Costa:

Revisora de:

- Food Policy
- Society & Natural Resources
- Food Quality and Preference
- British Journal of Economics
- Management & Trade
- Appetite

Zein Kallas:

Revisor de:

- Canadian Journal of Agricultural Economics
- Journal of Agricultural science and Tecnology
- Knowledge Based system

Marta Rivera:

- Membre del Consell Editor de l' International Journal of Sociology of Food and Agriculture

Revisora de:

- Livestock Science
- International Journal of Sociology of Food and Agriculture
- Journal Sustainability
- FACTS Reports
- African Journal of Agricultural Research
- Journal of Agriculture and Biodiversity Research

V.3. Seminaris organitzats al CREDA el 2012

- **Islam Hassouneh.** *"An assessment of the impacts of recent food market shocks on food prices using price transmission analysis"*. 28 de febrer de 2012
- **Feliu López i Gelats.** *"Estrategias de Adaptación de Pastores Andinos al Cambio Global"*. 13 de juny de 2012
- **Faical Akaichi.** *"Are Consumers Willing-to-Pay a Price Premium for Environmentally Friendlier Foods"*. 14 de maig de 2012
- **Jessica Avitia Rodríguez.** *"Consumer preferences for organic food: behavior building-up, importance of pricing, information and sensory issues"*. 2 de juliol de 2012
- **Teresa Serra-Devesa.** *"Biofuel-related price volatility literature: a review and new approaches"*. 16 de juliol de 2012
- **Nesat Comak.** *"Food Sovereignty Indicators in Mediterranean Basin Countries and Comparative Analysis with Other Indicators of Development and Sustainability"*. 2 d'octubre de 2012
- **Bouali Guesmi.** *"Technical efficiency of Kansas arable crop farms: a local maximum likelihood approach"*. 20 de desembre de 2012

VI. PERSONAL DEL CENTRE A 31 DE DESEMBRE DE 2012

VI.1. Personal RDT

- Feliu López   Dr. Ciències Ambientals
- Islam Hassouneh.   Llicenciat en Màrqueting
- José Mª Gil.   Dr. Econòmiques. Director. Adscrit UPC
- Lluc Mercadé.   Llicenciatura en Ciències Econòmiques i Empresariales (doctorant Economia Aplicada).
- Marta Rivera   Dra. Veterinària
- Montserrat Costa.   Dra. Enginyera Agrònoma, Adscrita IRTA
- Teresa Serra.   Dra. Econòmiques. Adscrita IRTA
- Zein Kallas.   Dr. Enginyer Agrònom. Adscrit UPC

VI.2. Personal RDT en formació

- Ahmed Yanguí.   Enginyer en Agronomia
- Amr Radwan.   Llicenciat en Economia Agrària
- Amer Ait Sidhoum   Enginyer Agrònom
- Bilel Ouesleti   Enginyer Agrònom
- Bouali Guesmi.   Enginyer en Economia Rural
- Elena Poli.   Llicenciatura Economia
- Fadi M. Hisham   Llicenciat Economia Agrària
- Nesat Comak   Llicenciat Economia
- Osama A. Nasreldin.   Llicenciat Economia Agrària
- Samia Takourabt   Enginyera Agrònoma
- Virginia Vallejo.   Enginyera Agrònoma

VI.3. Personal serveis científic tècnics

- Cristina Escobar.   Enginyera Agrònoma (doctorant)
- Martín F. Alba.   Dr. Lic. en Economia
- Òscar Robles.   Enginyer Agrònom

VI.4. Personal de Suport i Administració

- Anna Pérez.   Llicenciada en Publicitat i Relacions Públiques i Llicenciada en Investigació i Tècniques de Mercat (ITM)